

וחד תני שנה משנתנו בלשון "משחילין" פירות דרך ארוכה.

אמר מר זוטרא: הן מאן דתני "משילין" לא משתבש אין לשון זו משובשת, כי אכן לשון הפלה והשפלה היא.

והן מאן דתני "משחילין" לא משתבש, שאף היא לשון השפלה.

ומוכיח מר זוטרא שלשונות אלו לשון הפלה והשפלה הן:

מאן דתני "משילין" לא משתבש, דהרי כתיב בתוכחה שבפרשת כי תבוא: זיתים יהיו לך בכל גבולך ושמן לא תסוך כי "ישל" זיתך, [נפיל את פירותיו קודם בישולם], הרי שלשון הפלה היא.

ומאן דתני "משחילין" לא משתבש, דהרי תנן במסכת בכורות בין מומי הבכור: השחול והכסול, ומפרשת המשנה: "שחול" היינו שנשמטה יריכו, שוקיו היו שוות מתחלה ונשמטה אחת מהן ממקום חבורה, והושפלה עד שנעשית גדולה מחברתה,

[מאירי], הרי שלשון השפלה היא; "כסול" היינו שאחד מירכותיו גבוהה מחברתה.

אמר רב נחמן בר יצחק: אף מאן דתני "משירין" לא משתבש, ואף מאן דתני "משחירין" לא משתבש, ואף מאן דתני "משירין" לא משתבש, כי אף אלו לשונות הפלה והשפלה הן.

ומוכיח רב נחמן בר יצחק כי אף אלו לשונות השפלה והפלה הן:

מאן דתני "משירין" לא משתבש, דהרי תנן: רבי ישמעאל אומר: נזיר האסור בגילוח שערותיו, לא יחוף ראשו באדמה, מפני ש"משיר" [מפיל] את השער⁽⁸⁾, הרי שלשון הפלה היא.

ומאן דתני "משחירין" לא משתבש, דהרי תנן: השחור [תער], והוא עשוי משני חלקים בית יד וסכין, רש"י ומאירי] והזוג של ספרים [מספרים כעין שלנו שיש להם שני סכינים והן מתפרקות זו מזו, ולכן נקראים "זוג"]. אע"פ שנחלקו זו מזו, הרי הן טמאין כיון שעדיין כלי הן, שראויות כל אחת מהן

הואיל ובתחילת המשנה שנינו "אבל לא בשבת", ובסופה שנינו "בשבת", משמע כי האמור בסוף המשנה קאי הן על המציעתא והן על הסיפא. ודעת הפני יהושע, כי אף לדעת רש"י מותר אף בשבת, ראה שם.

8. וכל שכן שלא יסרוק במסרק, ואם עשה כן עבר על עשה של "גדל פרע שער ראשו", שאף על פי שאינו מתכוין להשרה, אי אפשר בלא השרה, ואינו לוקה, מאירי.

שבת קכד א ד"ה לא קשיא; וכן כתב במשנה ברורה; והפני יהושע והרש"ש הזכירו בענין זה "עובדין דחול".

ויש לצדד שפירוש המשנה תלוי בשני תירוצי הגמרא לקמן לז א, וכפי שיתבאר שם בהערות. ב. כתבו הרא"ש והטור, כי שיטת רש"י היא, שאף כיסוי פירות מפני הדלף אינה מותרת אלא ביום טוב, והיינו משום שכן משמע מלשוננו שכתב "טורח שלא לצורך יום טוב הוא"; אך הביא מדברי הר"י לא כן, אלא מה שאמרו בהמשך המשנה "בשבת" קאי גם על זה, כי